Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-01-13

LS 2015-0083

Landstingsstyrelsen

Uppföljning av regionens utveckling med utgångspunkt i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2010

Föredragande landstingsråd: Gustav Hemming

Ärendebeskrivning

Uppföljning av regionens utveckling med utgångspunkt i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2010.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna 2015 års uppföljning av den regionala utvecklingsplanen RUFS 2010.

Landstingsrådsberedningens motivering

Den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län, RUFS 2010, följs upp årligen med utgångspunkt i de planeringsmål som lagts fast i planen och visionen om att vara den mest attraktiva storstadsregionen i Europa görs också internationella jämförelser med åtta andra europeiska storstadsregioner.

Stockholmsregionen gör bra ifrån sig på en mängd områden i jämförelse med övriga europeiska storstäder, men statistiken över bostadsbyggande och befolkningstillväxt utmärker sig. Trots att bostadsbyggandet har gått upp något under 2014, då 9 050 bostäder färdigställdes i länet, råder det ett gap mellan hur många nya invånare som tillkommer i Stockholmsregionen varje år och hur många bostäder som byggs. Det är lovande att det numera finns planer för tillräckligt många bostäder i Stockholms län, men det krävs en ökad politisk vilja och ett utökat samarbete mellan kommunerna,

landstinget och regeringen för att realisera dessa och få tillräckligt med bostäder på plats i kollektivtrafiknära lägen.

När det gäller kollektivtrafikresandet så fanns det under lång tid en sjunkande trend i länet där bilresandet ökade medan kollektivtrafikens andel minskade. Under de senaste tio åren har den här nedåtgående trenden brutits och vi har kunnat notera en viss uppgång i kollektivtrafikandelen, men det återstår fortfarande mycket att göra för att öka kollektivtrafikresandets konkurrenskraft. När det byggs tusentals nya bostäder i länet måste landstinget, i samarbete med kommunerna, säkerställa att de byggs kollektivtrafiknära samt arbeta för att våra stationsmiljöer ska bidra till ett ökat resande. Hur stationers närmiljö ser ut kompletterar transportinfrastrukturen och medverkar till ett ökat resande. Saknas möjligheten att uträtta vardagliga ärenden i anslutning till kollektivtrafik är det sannolikt att människor väljer bort kollektivtrafiken från första början. Vi måste planera för en smidig och flexibel region som underlättar livspusslet. För att skapa en välfungerande bebyggelsestruktur måste bostäder, kontor och handel samplaneras med kollektivtrafik.

För att uppnå ett fungerande kollektivtrafikutbud måste även bebyggelsetätheten öka i länet. Nuvarande trend gällande tätheten är dock nedslående. För att samplaneringen av kollektivtrafik ska fungera långsiktigt måste utgångspunkten i kommunernas översiktsplaner vara en tätare bebyggelse. Detta möjliggör ett mer ekonomiskt hållbart kollektivtrafikutbud och skapar bättre förutsättningar för att på sikt öka kollektivtrafikandelen av de motoriserade resorna.

När det gäller sysselsättningen i länet så har utvecklingen i de yttre regionkärnorna inte motsvarat prognoserna. Sysselsättningstillväxten under det senaste årtiondet har främst koncentrerats till regionkärnan och Kista-Sollentuna-Häggvik. Det krävs därför att en grundlig analys genomförs kring de regionala kärnorna för att se varför tillväxten har varit lägre än förväntat och vilka åtgärder som krävs för att öka deras attraktivitet.

Uppföljningen lyfter även vissa orosmoln gällande tryggheten. Det är viktigt att alla människor känner sig trygga i hela Stockholms län, oavsett var man bor eller arbetar. Det är därför bekymrande att det finns områden i länet där känslan av otrygghet ökar, trots att tilliten i länet som helhet är stark. Här behövs en ökad förståelse kring vad denna lokala otrygghet bottnar i samt riktade insatser för att öka tilliten och tryggheten så att livskvaliteten är och förblir hög i länets samtliga delar.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 14 december 2015
2015 års uppföljning av RUFS 2010
Tillväxt- och regionplanenämndens protokollsutdrag den 10 december 2015
med MP- ledamotens reservation, M-, L-, KD- och C- ledamöternas
särskilda uttalanden, S-ledamöternas särskilda uttalanden och
V-ledamotens särskilda uttalande

Torbjörn Rosdahl

Gustav Hemming

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektören

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-12-14

LS 2015-0083

Handläggare:
Clara Wahren

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -12- 18
Dnr LS 2015-0083
Rotel IX

Uppföljning av regionens utveckling med utgångspunkt i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2010

Ärendebeskrivning

Uppföljning av regionens utveckling med utgångspunkt i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2010.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 14 december 2015
2015 års uppföljning av RUFS 2010
Tillväxt- och regionplanenämndens protokollsutdrag den 10 december 2015 med MP- ledamotens reservation, M-, L-, KD- och C- ledamöternas särskilda uttalanden, S-ledamöternas särskilda uttalanden och V-ledamotens särskilda uttalande

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att godkänna 2015 års uppföljning av den regionala utvecklingsplanen RUFS 2010.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta att godkänna 2015 års uppföljning av den regionala utvecklingsplanen RUFS 2010. Uppföljningen sammanfattas i rapporten *2015 års uppföljning av RUFS 2010.*

Uppföljningen visar att Stockholmsregionen placerar sig fortsatt bra i en internationell jämförelse, men det krävs ansträngningar för att minska ungdomsarbetslösheten och stärka forskning och utveckling om visionen om Europas mest attraktiva storstadsregion ska kunna uppnås.

Bakgrund
Den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län, RUFS 2010, följs upp årligen. Regionens utveckling följs upp med utgångspunkt i de planeringsmål som lagts fast i planen. Ett antal statistiska indikatorer används som grund för redovisningen av utvecklingen. Med utgångspunkt i visionen om att vara den mest attraktiva storstadsregionen i Europa görs också internationella jämförelser med åtta andra storstadsregioner.

Uppföljningsrapporten *2015 års uppföljning av RUFS 2010* har tagits fram av tillväxt- och regionplaneförvaltningen och godkänts av tillväxt- och regionplanenämnden den 10 december 2015.

Överväganden
Sammanfattningsvis placerar sig Stockholmsregionen fortsatt bra i en internationell jämförelse, men det krävs ansträngningar för att minska ungdomsarbetslösheten och stärka forskning och utveckling om visionen om Europas mest attraktiva storstadsregion ska kunna uppnås.

När läget och utvecklingen i regionen summeras i uppföljningsrapporten konstateras att utvecklingen i regionen i flera avseenden går i rätt riktning. Förvärvsfrekvensen är hög och arbetskraften är högutbildad. Det startas allt fler nya företag per tusen invånare, flest i landet. Andelen av befolkningens inkomster som består av försörjningsstöd eller andra ersättningar har minskat och ohälsotalet för befolkningen fortsätter att sjunka. Antalet anmälda brott har minskat de senaste tio åren för de flesta undersökta brottstyper. Tilliten har ökat i det avseendet att allt färre uppger att man inte kan lita på de som bor i området. Inom några områden krävs dock fortsatta ansträngningar för att nå målen i RUFS 2010. Bostadsbyggandet har ökat men det är fortfarande för lågt i förhållande till befolkningsutvecklingen. Energianvändningen minskar, men det krävs ytterligare ansträngningar för att nå målen 2030. Kollektivtrafikandelen behöver öka. Det är stora skillnader inom regionen när det gäller förvärvsfrekvens samt trivsel och trygghet. Ungdomsarbetslösheten, beräknad enligt internationell standard för arbetskraftsundersökningar, är fortsatt hög i en internationell jämförelse.

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta att godkänna 2015 års uppföljning av den regionala utvecklingsplanen RUFS 2010.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -12- 10
Dnr LS 2015-0083

§ 117
2015 års uppföljning av RUFS 2010

TRN 2015-0012

Beslutsunderlag
Förvaltningens tjänsteutlåtande 2015-11-26
Rapport "2015 års uppföljning av RUFS 2010", november 2015

Förslag och yrkanden

På sammanträdet föreligger följande förslag.
Förvaltningens tjänsteutlåtande 2015-11-26
MP-ledamotens tilläggsförslag 2015-12-10, *bilaga 1.*

Ordföranden m fl yrkar att nämnden beslutar godkänna förvaltningens förslag att godkänna 2015 års uppföljning av RUFS 2010.

MP-ledamoten yrkar bifall till sitt tilläggsförslag att Stockholms läns landsting tillskriver regeringen om behoven av att fler åtgärder för att kunna öka takten i bostadsbyggandet krävs för att möta det ökade antalet flyktingar.

Ordföranden finner sitt yrkande bifallet.

Ordföranden ställer därefter MP-ledamotens tilläggsyrkande mot avslag och finner det avslaget.

MP-ledamoten begär votering. Ordföranden ställer proposition så att de som avslår tilläggsyrkandet röstar ja och de som bifaller tilläggsyrkandet röstar nej. Omröstningen utfaller med 12 ja-röster och 1 nej-röst. Ledamöterna Hemming, Broberg, Sjöström, Granfalk, Igelström, Eklund, Lönnqvist, Nilsson, Paulsson, Lidell, Sehlin och tjänstgörande ersättaren Meeri Wasberg röstar ja och ledamoten Eriksson röstar nej.

Tillväxt- och regionplanenämndens beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag

att godkänna 2015 års uppföljning av den regionala utvecklingsplanen RUFS 2010, samt

att överlämna uppföljningen till landstingsfullmäktige.

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar vidare

att avslå MP-ledamotens tilläggsyrkande

MP-ledamoten anmäler *reservation* till förmån för sitt tilläggsyrkande.

M, L, KD och C-ledamöterna anmäler *särskilt uttalande, bilaga 2.*

S-ledamöterna anmäler *särskilt uttalande, bilaga 3.*

V-ledamoten anmäler *särskilt uttalande, bilaga 4.*

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Exp
Landstingsfullmäktige
Akten

MILJÖPARTIET DE GRÖNA

FÖRSLAG TILL BESLUT

Bilaga 1

2015-12-10
Ärende nr 10

Tillväxt- och regionplanenämndens föreslås besluta att godkänna 2015 års uppföljning av den regionala utvecklingsplanen RUFS 2015.

Att Stockholms läns landsting tillskriver regeringen om behoven av att fler åtgärder för att kunna öka takten i bostadsbyggande krävs för att möta det ökade antalet flyktingar.

Att därutöver anföra:

Miljöpartiet delar visionen om Europas mest attraktiv storstadsregion. Öppenhet och tolerans har varit och är centrala världen för vår regions konkurrenskraft. Detta genomsyras inte minst i RUFS 2010 mål om öppen och tillgänglig region men även målet om att vara en ledande tillväxt region kräver öppenhet mot omvärlden. Det är därför vi ser med stor oro på hur allt fler delar av Europa och nu även Sverige stiftar lagar som innebär stängda gränser och att vi sluter oss mot omvärlden. Fokus ska i första hand riktas mot att genomföra åtgärder som möjliggöra förbättrad och ökad kapacitet i etableringssystemen.

Stockholmsregionen är fortfarande tydligt Sveriges utvecklingsmotor med hög BNP per capita och produktivitet. Denna position är dock på intet sätt ohotad eller något som ska tas för självklar. Det är oroande att vi ser en utveckling där viktiga investeringar skjuts på framtiden och att andelen av BNP som går till forskning och utveckling fortsätter sjunka.

Glädjande är att sysselsättningsgraden stiger. Möjligheten till egen försörjning via ett arbete är viktig inte bara för individen utan även för hela regionens utveckling. Däremot ser vi att mer insatser skulle behöva göras för att minska arbetslösheten bland ungdomar och utrikes födda. Att aktiva åtgärder så som till exempel snabbspår inom sektorer som vård, byggnation mm är centralt för att kunna möta inflyttningen av flyktingar. Landstinget bör både som arbetsgivare och som aktiv samarbetspartner till många av länets högskolor bidra till att utrikesföddas kompetens tas tillvara.

Mer måste även genomföras för att få fram fler bostäder snabbt. Det behövs insatser på alla nivåer. Den bostadsprognos som idag pekar på behov av att få fram 300 000 nya bostäder till 2030 kan snabbt komma att behöva revideras upp. Vi anser att det är centralt att regeringen snabbt kommer fram med fler åtgärder för att snabba upp färdigställande av nya bostäder. Landstinget bör i ansvar av regionplanerare tillskriva regeringen och påtala behovet av att snabbare få fram billiga bostäder som kan

efterfrågas även av personer med låga inkomster. För alla regler vid byggnation i redan tätbebyggda områden som inte handlar om att skydda människors fysiska säkerhet bör det övervägas om lättnader eller tillfälliga undantag kan införas.

Inom området för miljö och klimat ser vi en fortsatt oroande utveckling. Att fler åker i kollektivtrafiken är en naturlig följd av att fler flyttar in. Däremot ser vi att kollektivtrafikens andel av motoriserade resor minskar. En sådan utveckling är inte förenlig med målet om en klimatneutral region. På samma sätt är det tydligt hur den ökade biltrafiken också påverkar människors hälsa negativt genom ökade utsläpp av skadliga partiklar.

Vi vidhåller även att regionens klimatpåverkan bör mätas i ett konsumtionsperspektiv istället för nu som i rena produktionssiffror. I den senare modellen underskattas Stockholmsregionen på grund av sin låga andel industri och höga förvärvsinkomst.

Till sist vill vi understryka behovet av att Stockholms läns landsting skyndsamt kommer vidare i arbetet med tillskapande av en regionbildning. En regionbildning skulle ge betydligt större muskler i arbetet med att hantera de utmaningar vi ser att regionen står inför de kommande åren.

Tillväxt- och regionplanenämnden
Sammanträde 2015-12-10
Ärende 10

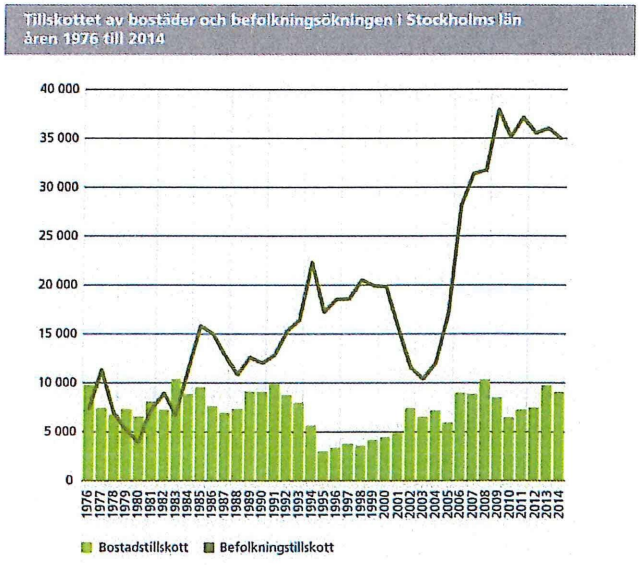
Gustav Hemming (C)
Charlotte Broberg m.fl. (M)
Mattias Lönnqvist (L)
Lennart Nilsson (KD)

Bilaga 2

2015 års uppföljning av den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2010

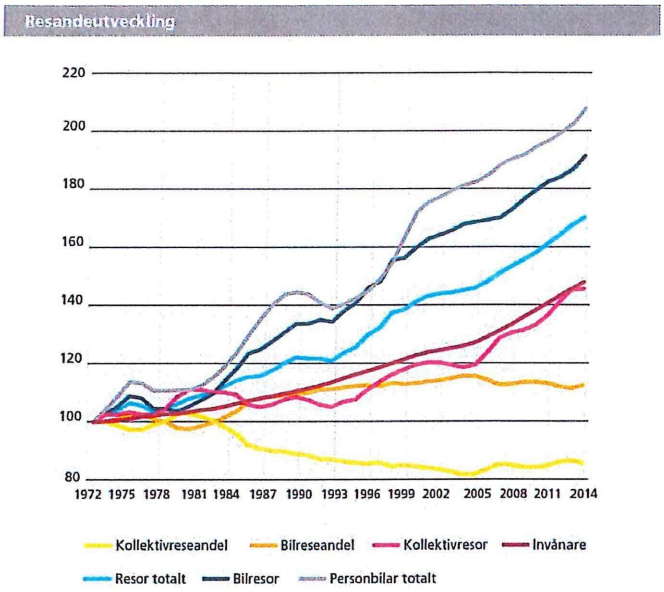
Särskilt uttalande

Stockholmsregionen gör bra ifrån sig på en mängd områden i jämförelse med övriga europeiska storstäder, men som vanligt sticker statistiken över bostadsbyggande och befolkningstillväxt ut. Trots att bostadsbyggandet har gått upp något under 2014 då 9 050 bostäder har färdigställts råder det ett enormt gap mellan hur många nya invånare som tillkommer i Stockholmsregionen varje år och hur många bostäder som byggs. Enligt Länsstyrelsen råder det ett underskott på bostäder i länets samtliga 26 kommuner och gapet fortsätter att växa, vilket är mycket tydligt i diagram 21 i förvaltningens rapport:

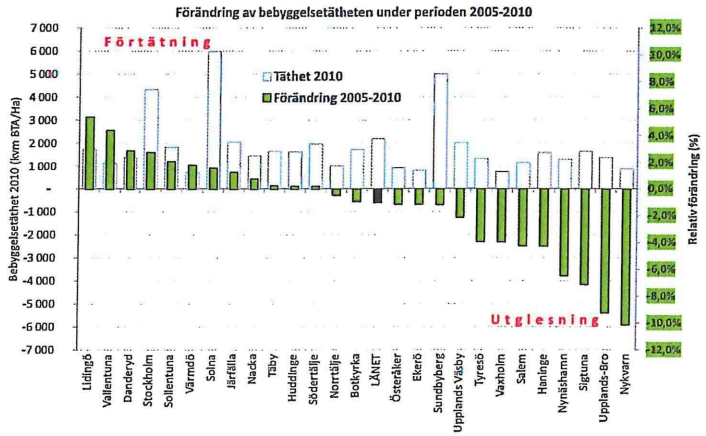
När tillväxt- och regionplaneförvaltningen (dåvarande TMR) genomförde en regional bedömning av bostadsbehovet år 2012 framkom att det årliga tillskottet av bostäder bör uppgå till mellan 9 000–16 000 bostäder per år fram till och med 2030. Länet når i dagsläget upp till en miniminivå, men det kommer efter tre decennier av underskott. Det är lovande att det numera finns planer för tillräckligt många bostäder i Stockholms län, men det krävs en ökad politisk vilja och ett utökat samarbete mellan kommunerna, landstinget och regeringen för att realisera dessa och få tillräckligt med bostäder på plats i kollektivtrafiknära lägen.

När det gäller kollektivtrafikresandet så fanns det under lång tid en sjunkande trend i länet där bilresandet ökade medan kollektivtrafikens andel minskade. Under de senaste tio åren har den här nedåtgående trenden brutits och vi har kunnat notera en viss uppgång i kollektivtrafikandelen, men det återstår fortfarande mycket att göra för att öka kollektivtrafikresandets konkurrenskraft.

När vi bygger tusentals nya bostäder måste vi därför säkerställa att de byggs kollektivtrafiknära samt uppmuntra till att våra stationsmiljöer bidrar till ett ökat resande. Hur stationers närmiljö ser ut kompletterar själva transportinfrastrukturen och medverkar till ett ökat resande. Saknas möjligheten att uträtta vardagliga ärenden i anslutning till kollektivtrafik är det sannolikt att människor väljer bort kollektivtrafiken från första början. Vi måste planera för en smidig och flexibel region som underlättar livspusslet och när nya stationsmiljöer anläggs är det viktigt att Stockholms läns landsting gör det i ett nära samarbete med kommunerna och förmedlar att stationsbyggnaden och närmiljön kompletterar varandra. För att skapa en välfungerande bebyggelsestruktur måste bostäder, kontor och handel samplaneras med kollektivtrafik.

För att uppnå ett fungerande kollektivtrafikutbud måste bebyggelsetätheten öka i länet. Nuvarande trend för tätheten i länet är dock nedslående, se figur. För att samplaneringen av kollektivtrafik ska fungera långsiktigt måste utgångspunkten i kommunernas översiktsplaner vara en tätare bebyggelse. Detta möjliggör ett mer ekonomiskt hållbart kollektivtrafikutbud och skapar bättre förutsättningar för att på sikt öka kollektivtrafikandelen av de motoriserade resorna.

När det gäller sysselsättningen i länet så har utvecklingen i de yttre regionkärnorna inte motsvarat prognoserna. Sysselsättningstillväxten under det senaste årtioden har främst koncentrerats till regionkärnan och Kista-Sollentuna-Häggvik. Det krävs därför att en grundlig analys genomförs kring de regionala kärnorna för att se varför tillväxten har varit lägre än förväntat och vilka åtgärder som krävs för att öka deras attraktivitet.

Det är även viktigt att människor känner sig trygga i hela Stockholms län, oavsett var man bor eller arbetar. Det är därför bekymrande att det finns områden i länet där känslan av otrygghet ökar, trots att tilliten i länet som helhet är stark. Här behövs en ökad förståelse kring vad denna lokala otrygghet bottnar i samt riktade insatser för att öka tilliten och tryggheten så att livskvaliteten är och förblir hög i länets samtliga delar.

Stockholms läns landsting
SOCIALDEMOKRATERNA

SÄRSKILT UTTALANDE

2015-12-10

Bilaga 3

Tillväxt och regionplanenämnden ärende 10

Angående 2015 års uppföljning av RUFS 2010

Uppföljningen som har gjorts av den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län (RUFS 2010) visar att Stockholmsregionen växer kraftigt och att 2014 års ökning med 35000 nya invånare ligger i nivå med de senaste årens utveckling. Rapporten pekar på en positiv utveckling i flera viktiga frågor och Stockholmsregionen står stark inom många områden i en internationell jämförelse med andra huvudstadsregioner i Europa.

Regionen har en stark ekonomisk utveckling med hög produktivitet och tillväxt. Vi har en hög andel högskoleutbildade och fler med högre utbildning flyttar till regionen än de som söker sig bort. De kunskapsintensiva branscherna fortsätter att växa och antalet nystartade företag är fortsatt högt.

Detta till trots, finns också ett antal indikationer på områden som har en oroväckande utveckling och där rapporten pekar på behov av stärkta insatser och åtgärder. När befolkningen växer med två bussar varje dag ökar kraven på investeringar i infrastruktur, bostäder, kollektivtrafik samt forskning och utveckling. Om visionen om Europas mest attraktiva storstadsregion ska kunna uppnås måste vi kunna tackla utmaningar när det kommer till att minska ungdomsarbetslösheten och stärka FoU i Stockholmsregionen.

Ungdomsarbetslösheten har ökat i Stockholmsregionen och ligger nu på 21.5 procent vilket innebär att Stockholm hade den tredje högsta arbetslösheten av jämförelseregionerna där bara Barcelona och Dublin hade en högre ungdomsarbetslöshet enlig rapporten.

När det gäller andelen högskoleutbildade visar rapporten också att de inomregionala skillnaderna i länet är stora. Danderyd har exempelvis dubbelt så många gymnasieelever som går vidare till högre utbildning mot Norrtälje.

Vi är en region som är starkt beroende av att attrahera forskare och innovatörer från olika delar av landet och av världen. Stockholmsregionens attraktionskraft som utvecklings- och mötesplats påverkas också av den nationella politiken. Men vi kan nu se effekter av den tidigare alliansregeringens beslut om att införa avgifter för utländska studenter. SVT och Sveriges Radio rapporterade förra året om hur antalet utländska studenter på svenska universitet och högskolor minskat med 80% sedan 2011 och detsamma gäller Stockholms universitet. Ska Sverige och Stockholmsregionen fortsätta vara attraktivt som mötesplats måste kontraproduktiva beslut rivas upp.

Stockholmsregionen haltar i flera avseenden. Regionen har tappat i position vad gäller medel till Forskning och utveckling och har nu sjunkit från 4,3% år 2003 till 3,9% av BNP 2013 vilket är allvarligt.

Bostadsbyggandet håller en för låg takt för att möta befolkningstillväxten och den eftersläpning av bostadsbyggandet som rått över ett antal år. Handelskammaren pekar i sin rapport på att regionen redan idag har ett behov på drygt 130.000 nya bostäder. Vi menar på att minst 300.000 nya bostäder behöver byggas fram till 2030. Vi kan också se att andelen hyreslägenheter kraftigt har minskat vilket försvårar för inte minst ungdomar och hushåll med svagare ekonomi att komma in och finnas kvar på bostadsmarknaden. Enligt Stockholms handelskammare så ökar trångboddheten i flerfamiljhusområden och krisen på bostadsmarknaden riskerar också Stockholmsregionens jobbtillväxt och att inte minst ungdomar riskerar att söka sig bort från vår region. Boverket har skrivit upp sina prognoser för riket med 200 000 lägenheter till år 2020 och idag krävs 1000 kr/månad i sparande i 26 år för att kunna få ihop till kontantinsatsen för en genomsnittlig enrummare och nybyggnationer blir dyrare. Företag pekar på svårigheten att etablera sig och expandera då bostadsbristen blivit så påtaglig att produktionen hotas.

Kollektivtrafikandelen har enligt prognosen i rapporten minskat senaste året vilket ytterligare förstärker risken att vi inte når målen på klimatområdet bland annat av beroende av fordonsflottans andel av utsläppen.

Enligt rapporten är utsläppen av kvävedioxider från fordonens avgaser idag för stora för att miljökvalitetsnormen för kvävedioxid ska klaras i alla delar av Stockholmsregionen. En attraktiv kollektivtrafik är ett måste för att nå klimatmålen, främja fler jobb och fortsatt tillväxt. Bristande framkomlighet kostar också tid och pengar samt skapar stress. Satsningar på mer och bättre kollektivtrafik är därför bland de smartaste investeringar som en växande storstadsregion kan göra. Dessvärre har orättvisa zongränser och krångligt biljettsystem gjort att många Stockholmare väljer bilen.

Vi kan också generellt konstatera att ojämlikheten i vår region tyvärr fortsätter att förstärkas. Inte bara inom utbildningsområdet och bostadssektorn utan också inom ramen för folkhälsan. Det visas inte minst av landstingets egen folkhälsorapport för 2015 som pekar på ökade hälsoklyftor i Stockholms län.

Slutligen kan konstateras att Stockholmsregionen generellt har en stark position i många avseenden och mycket går i rätt riktning. Samtidigt kan vi se att det finns flera områden där det behövs en tydlig politisk ledning, kraftfulla åtgärder och gemensamt ansvarstagande från alla aktörer för att den regionala utvecklingsplanens mål ska uppfyllas.

2015 års uppföljning av RUFS 2010

Den uppföljning som gjorts av den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län, RUFS 2010, visar att regionen ligger förhållandevis bra till i en internationell jämförelse och att läget i regionen på flera områden utvecklas positivt. Inom flera områden krävs fortsatta ansträngningar för att nå målen i RUFS 2010:

- Bostadsbyggandet har ökat men det är fortfarande för lågt i förhållande till befolkningsutvecklingen.
- Energianvändningen minskar, men det krävs ytterligare ansträngningar för att nå målen 2030.
- Kollektivtrafikandelen behöver öka
- Ungdomsarbetslösheten har ökat något och är fortsatt hög i en internationell jämförelse.
- Det är stora skillnader inom regionen när det gäller förvärvsfrekvens samt trivsel och trygghet.

Bostadsbyggandet har ökat men det är fortfarande för lågt i förhållande till befolkningsutvecklingen

Bostadsbristen i Stockholms län är stor, framförallt är det brist på hyresrätter med hyror som hushåll med låga inkomster kan efterfråga. Byggnadstakten är för låg men även om den höjdes markant är det inte tillräckligt för att fler ska få tillgång till bostadsmarknaden. Bostäder i nyproduktion har höga utgångspriser och höga hyror, de är inte tillgängliga för flertalet stockholmare, studenter, unga, ensamstående, invandrade, pensionärer, de med korta kontrakt eller osäkra arbetsförhållanden etc. det gamla talet om flyttkedjor, att när en ny lägenheten blir klar och tillgänglig flyttar de med tillräckligt ekonomiskt utrymme till den och frigör en billigare lägenhet på markanden fungerar inte eftersom flertalet billiga äldre hyresrätter ombildats, renoverats med höga hyror eller inte blir lediga. Stockholms läns landsting måste med RUFS och med en eventuell framtida regionbildning vara pådrivande mot kommunerna att bygga fler bostäder, framförallt billiga hyresrätter, och det ska vara ett solidariskt ansvar fördelat på länets 26 kommuner.

Energianvändningen minskar, men det krävs ytterligare ansträngningar för att nå målen 2030

Inom energianvändning och energieffektivisering finns mycket kvar att göra. Stockholms läns landstings fastighetsbestånd måste energieffektiviseras, energin i landstingets anläggningar fortsätta minska, bostadsbestånden i länets

kommuner, framförallt miljonprogramsområden men även bostäder byggda innan och efter 1965-75 måste energieffektiviseras, stambytas och renoveras.

Kollektivtrafikandelen behöver öka
Stockholms läns landsting största klimatåtgärd är att minska andelen som reser med egen bil i länet. Det är långt kvar till ökade kollektivtrafikandel av allt resande. Fördubblingsmålet är i dagsläget, med liggande planer inte möjligt att nå. Det är en orimlig dubbelmoral att lägga mer pengar på *en* motorväg än på ett helt paket av tunnelbanelinjer och samtidigt säga sig vilja öka andelen som reser kollektivt. Trafikverkets fyrstegsprincip måste vara riktlinje för all planering av infrastruktur: Använd i första hand befintlig infrastruktur, gör justeringar, och eventuella omfördelningar, innan ny infrastruktur planeras och byggs. Den spårbundna kollektivtrafiken tar tid att bygga ut men länets vägnät kan redan idag användas effektivare genom att underlätta och öka framkomligheten för busstrafiken så att fler väljer att resa med buss än i egen bil.

Ungdomsarbetslösheten har ökat något och är fortsatt hög i en internationell jämförelse
En region som utmärker sig som attraktiv borde vara attraktiv även för ungdomar. En region där ungdomar inte kan få arbete är inte en attraktiv region. Den som inte har fast anställning i Stockholms län har oerhört svårt att få ett kontrakt på bostad, utan bostad ingen fast punkt i tillvaron och utan fast punkt stora svårigheter att studera, hitta jobb, bilda familj, etc.

Det är stora skillnader inom regionen när det gäller förvärvsfrekvens samt trivsel och trygghet
Den sociala hållbarheten finns med i RUFS 2010 men måste utvecklas och genomsyra hela kommande RUFS 2050. Det är ytterst alarmerande att det i uppföljning efter uppföljning tydligt framgår att bostadsort har betydelse för upplevd trygghet, möjligheter på arbetsmarkanden och socialt kapital. Geografiska barriärer ska byggas bort, t ex. genom bättre tvärförbindelser, överdäckade motorvägar, gemensamma parker mellan två områden etc. de icke geografiska klyftorna är svårare men handlar om ökad satsning på utbildning, sysselsättning, tillgänglighet etc.

Konsumtionsperspektiv
I RUFS 2010 utgås från ett produktionsperspektiv när utsläppen av koldioxid i regionen mäts. Ett mer rättvist sätt att mäta är konsumtionsperspektivet där utsläpp som är genererade av konsumtion också mäts in.

Utgångspunkten för konsumtionsperspektivet är att utsläppen av växthusgaser fördelas på den slutliga användningen oavsett var i världen eller var i produktionskedjan utsläppen har skett. Enligt detta perspektiv inkluderas även utsläpp från varor som har producerats utanför Stockholms läns men används av länsinvånarna samt länsinvånarnas resor utanför länet.

I produktionsperspektivet har stockholmarna ett utsläpp på 3-4 ton CO2e per invånare per capita men i ett konsumtionsperspektiv på 10-11 ton CO2e per invånare.

I RUFS 20150 ska konsumtionsperspektivet vara det rådande.